

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Економічний факультет

Кафедра бізнесу та управління персоналом

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

Агроконсалтинг та бізнес-моделі в АПК

обов'язкова

Освітньо-професійна програма	<i>Агрономія</i>
Спеціальність 201	<i>Агрономія</i>
Галузь знань	<i>20 Аграрні науки та продовольство</i>
Рівень вищої освіти	<i>другий (магістерський)</i>
Місце підготовки фахівців	<i>Інститут біології, хімії та біоресурсів</i>
Мова навчання	<i>українська</i>
Розробник:	<i>доцент, к.е.н. Кифяк В.І.</i>
Профайл викладача	https://is.gd/f7qWbL
Контактний тел.	+38 0372 51 25 21
E-mail:	v.kyfyak@chnu.edu.ua
Сторінка курсу в Moodle	http://e-learning.ibhb.chnu.edu.ua/course/view.php?id=173
Консультації	Онлайн-консультації: вівторок 14.40 – 16.00 Очні консультації: за попередньою домовленістю, четвер з 14.40 – 16.00

1. Анотація дисципліни (призначення навчальної дисципліни).

Агроконсалтинг та бізнес-моделі в АПК є інтегрованою дисципліною, яка узагальнює теоретичні знання та практичні вміння в галузі аграрного дорадництва як виду професійної діяльності в аграрному секторі України.

2. Мета навчальної дисципліни: надати майбутнім фахівцям систему знань і навичок з сільськогосподарського дорадництва, підкреслити роль спеціалістів аграрного профілю як консультантів.

3. Завдання – вивчення теорії і практики організації аграрного бізнесу, набуття навичок аналізу процесів, що відбуваються у роботі аграрних підприємств; формування знань і вмінь використовувати набуті знання стосовно вирішення задач бізнес аналізу на сучасному агропідприємстві.

4. Пререквізити. Дисципліни, що містять знання, уміння й навички, необхідні для освоєння досліджуваної дисципліни: Рослинництво, Ґрунтознавство, Садівництво та плодівництво, Овочівництво, Землеробство, Агрохімія, Система добрив, Захист рослин.

5. Результати навчання

Вивчення навчальної дисципліни сприятиме формуванню елементів інтегральної, загальних та фахових компетентностей.

Інтегральна компетентність: здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері агрономії при здійсненні професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій, які характеризуються комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

ЗК3. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК5. Здатність розробляти проекти та управляти ними.

Спеціальні (фахові) компетентності:

СК1. Здатність керувати колективом, забезпечувати розвиток персоналу, толерантно сприймати соціальні, етнічні та культурні відмінності.

СК2. Здатність аналізувати та оцінювати сучасні проблеми, перспективи розвитку та науково-технічну політику в сфері агрономії.

В результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- *суть Закону України “Про сільськогосподарську дорадчу діяльність” та інших нормативних документів,*
- *структуру світових систем служби сільськогосподарського дорадництва;*
- *роль системи сільськогосподарського дорадництва в Україні та характер- ристичку діючих моделей;*
- *методологію організації навчальних заходів: консультацій, семінарів, демонстрацій тощо;*
- *особливості роботи з інформаційно-комунікаційними системами;*
- *методологію роботи з окремими людьми, групами, громадянами і громадськими організаціями;*
- *філософські та етичні аспекти дорадчої діяльності;*
- *особливості економічного аналізу і консультування з профілю роботи фахівця;*
- *інформаційні потреби користувачів облікової інформації в управлінні аграрним підприємством;*

вміти:

- *спілкуватися з людьми різних соціальних верств;*
- *визначати потребу фермерів та сільськогосподарських товаровиробників у наданні консультаційних послуг;*
- *кваліфіковано застосовувати масові, групові та індивідуальні методи роботи з сільськими товаровиробниками;*
- *вибирати найбільш дієві методи розповсюдження інформації;*
- *використовувати сучасні інформаційні технології в роботі дорадчої служби;*
- *надавати консультації управлінському персоналу суб'єкта господарювання щодо облікової інформації;*
- *обґрунтовувати висновки для консультування менеджменту суб'єкта господарювання АПК.*

Вивчення навчальної дисципліни забезпечує досягнення наступних програмних результатів навчання:

ПРН 8. Демонструвати здатність до організації колективної діяльності, реалізації комплексних наукових і виробничих проектів з врахуванням наявних ресурсів та часових обмежень.

ПРН 10. Вміти надавати професійні знання, власні обґрунтування та висновки до фахівців і широкого загалу.

ПРН 11. Знати принципи управління персоналом та ресурсами, основні підходи до прийняття рішень.

ПРН 12. Демонструвати обізнаність щодо новітніх принципів і методів науково-дослідницької та виробничої діяльності в агрономії.

ПРН 15. Володіти основами бізнесового проектування і маркетингового оцінювання виконання і впровадження інноваційних розробок.

ПРН 16. Вибирати оптимальну стратегію ведення наукових досліджень та господарювання в агрономії залежно від комплексу умов.

ПРН 17. Надавати консультації з питань інноваційних технологій в агрономії.

ПРН 18. Давати оцінку доцільності та можливості застосування нових технологій і технологічних заходів з урахуванням екологічної безпеки.

6. Опис навчальної дисципліни

6.1. Загальна інформація

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість			Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	змістових модулів	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	1(5)	2(10)	4	120	2		15	15		90		іспит
Заочна												

6.2. Дидактична карта навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Денна форма					
	Усього	у тому числі				
л		п	с	інд	ср	
Змістовий модуль 1. Організація, розвиток та методи інформаційно-консультаційної діяльності						
Поняття, мета і завдання агроконсалтингової діяльності	9		2			7
Історія становлення та розвитку аграрного консалтингу в світі та в Україні	9		2			7
Законодавче забезпечення агроконсалтингової діяльності	9		2			7
Загальні питання консультування сільських товаровиробників	9		2			7
Комунікації і методи агроконсалтингової діяльності	9		2			7
Масові, групові та індивідуальні методи розповсюдження інформації, навчання, консультування та роботи з сільгоспвиробником	9		2			7
Разом за змістовим модулем 1	54		4	8		42
Змістовий модуль 2. Сучасні інформаційні технології та етичні аспекти в агроконсалтинговій діяльності						
Використання сучасних інформаційних технологій в агроконсалтинговій діяльності	5		1			4
Інтернет-ресурси в консультаційній діяльності	5		1			4
Ознайомлення з web-сайтами дорадчих служб. Розробка презентації про діяльність дорадчих служб	5		1			4
Психологічні та етичні аспекти в агроконсалтинговій діяльності	5		1			4
Визначення потреб сільських товаровиробників	5		1			4
Бізнес-аналіз як сфера професійної та практичної діяльності	5		1			4
Методи оптимізації бізнес-процесів та бізнес-моделі підприємства в АПК	6		2			4
Аналітичні процедури бізнес-аудиту на Підприємствах АПК	6		2			4
Діагностика проблем фермерського господарства з використанням методики SWOT-аналізу та методу “мозкова атака”	6		2			4
Визначення вартості інформаційно-консультаційних послуг	6		2			4
Визначення впливу диференціальних доходів на розмір доходів сільськогосподарських підприємств	6		2			4
Проведення експертної грошової оцінки земельної ділянки сільськогосподарського призначення	6		2			4
Разом за змістовим модулем 2	66		11	7		48

6.2.1. Теми практичних занять

№	Назва теми	Кількість годин
	Законодавче забезпечення агроконсалтингової діяльності	2
	Загальні питання консультування сільських товаровиробників	2
1	Інтернет-ресурси в консультаційній діяльності.	1
2	Ознайомлення з web-сайтами дорадчих служб. Розробка презентації про діяльність дорадчих служб	1
4	Визначення потреб сільських товаровиробників	1
5	Діагностика проблем фермерського господарства з використанням методики SWOT-аналізу та методу "мозкова атака"	2
7	Визначення вартості інформаційно-консультаційних послуг	2
8	Визначення впливу диференціальних доходів на розмір доходів сільськогосподарських підприємств	2
9	Проведення експертної грошової оцінки земельної ділянки сільськогосподарського призначення	2
	Всього	15

6.2.2. Тематика індивідуальних завдань

Не передбачено навчальним планом.

6.2.3. Самостійна робота

№	Назва теми	Кількість годин
1	Інтернет-технології в інформаційному забезпеченні дорадчих служб	1
2	Особливості інтерактивних методів навчання в інформаційно-консультаційній діяльності	1
3	Підготовка та проведення семінару-тренінгу. Розробка теми та оголошення	1
4	Кошторис витрат на проведення семінару-тренінгу	2
5	Методи передачі інформації в сільськогосподарському дорадництві	2
6	Поняття, мета і завдання агроконсалтингової діяльності	2
7	Історія становлення та розвитку аграрного консалтингу в світі та в Україні	2
8	Законодавче забезпечення агроконсалтингової діяльності	2
9	Загальні питання консультування сільських товаровиробників	2
10	Комунікації і методи агроконсалтингової діяльності	2
11	Масові, групові та індивідуальні методи розповсюдження інформації, навчання, консультування та роботи з сільгоспвиробником	2
12	Поняття про формальну і неформальну освіту.	2
13	Види неформальної освіти та їх роль у системі дорадництва.	2
14	Класифікація навчальних методів інформаційно-консультаційної діяльності.	2
15	Індивідуальні методи, їх характеристика, переваги і недоліки.	2
16	Характеристика, переваги та недоліки групових методів.	2
17	Характеристика, переваги та недоліки масових методів	2
18	Методика зовнішнього стратегічного бізнес-аналізу	2
19	Сутність та методика аналітичного обґрунтування ключових факторів успіху підприємства	2
20	Методика внутрішнього стратегічного бізнес-аналізу	2
21	Сутність та призначення операційного аналізу	2
22	Мета, завдання та інформаційне забезпечення операційного аналізу	2
23	Показники, прийоми та методи операційного аналізу	2
24	Бізнес-процеси підприємства, їх сутність, класифікація та основи аналізу	2
25	Бізнес-модель підприємства як об'єкт бізнес-аналізу	2
26	Система показників бізнес-аналізу бізнес моделей підприємств	2
	Всього	68

6.3. Зустріч зі стейкхолдерами та менторами

Впродовж вивчення курсу під час проведення лекційних та практичних занять, а також в поза-аудиторний час відбуватимуться зустрічі зі стейкхолдерами та менторами.

Методи навчання

- словесні (розповідь, пояснення, інструктаж, лекція);
- наочні (демонстрація, ілюстрація, спостереження);
- практичні (практична робота);
- науково-дослідницька робота.

Форми організації навчальної роботи

1. Форми організації навчального процесу:

- навчальні заняття;
- самостійна робота;
- практична підготовка.

2. Види навчальних занять:

- семінар, - лекція, - практичне заняття, - індивідуальне навчальне заняття;
- навчальна конференція;
- науковий гурток;
- навчальна практика.

3. Інтерактивне навчання:

- відпрацювання навичок;
- робота в групах;
- інтерактивні презентації.

7. Система контролю та оцінювання

Контроль знань студентів ґрунтується на здійсненні поточного і підсумкового контролю при застосуванні таких форм і засобів діагностики, як оцінювання практичних і самостійних робіт, тестування, письмове й усне опитування. Поточний контроль проводиться під час виконання практичних робіт і самостійної роботи та має на меті перевірку теоретичних знань та рівня підготовленості студента до виконання конкретного прикладного завдання. Підсумковий модульний контроль проводиться з метою оцінки й узагальнення результатів навчання на завершальному модульному етапі.

При вивченні дисципліни використовуються такі *методи і форми контролю*:

1. Контроль засвоєння лекційного, семінарського і самостійно опрацьованого теоретичного матеріалу здійснюється на основі *модульного письмового тестування, оцінювання письмового виконання завдань, усної співбесіди*.

2. Контроль засвоєння знань та набуття умінь і навичок при виконанні практичних робіт здійснюється шляхом *їх поточної перевірки й оцінювання*.

Підсумкова оцінка (оцінка за *іспит*) з навчальної дисципліни є сумою рейтингових оцінок (балів), одержаних за окремі оцінювані форми навчальної діяльності. Максимальну кількість балів, яку може отримати студент за модульне тестування (оцінювання засвоєння лекційного та самостійно опрацьованого матеріалу), виконання практичних робіт – у сумі становить 100 балів. Оцінка за екзамен виставляється за сумою всіх отриманих балів згідно зі шкалою оцінювання. При цьому в екзаменаційній відомості зазначається кількість набраних балів, оцінка за шкалою ECTS і оцінка за національною шкалою.

7.1. Політика оцінювання

- *Політика щодо дедлайнів та перескладання*: Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності балів). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
- *Політика щодо академічної доброчесності*: Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування та підготовки семінарських завдань в процесі заняття.
- *Політика щодо відвідування*: Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

7.2. Форми поточного та підсумкового контролю

1. Тестування оцінюється:

- 5 балів – при 95-100% вірних відповідей
- 4 бали – при 80-94% вірних відповідей
- 3 бали – при 60-79% вірних відповідей
- 2 бали – при 50-79% вірних відповідей
- 1 бали – при 30-49% вірних відповідей
- 0,5 бали – при 15-29% вірних відповідей

2. Контрольна робота (колоквіум) оцінюється:

“5 балів” – при повному засвоєнні навчального матеріалу, вмінні застосовувати теоретичні знання для аналізу особливостей навчальної дисципліни.

“4 бали” – при допущенні незначних помилок у формуванні і трактуванні основних елементів ботанічної та біологічної характеристики рослин та основ предмету, розумінні їх практичного значення та шляхів використання. Відповідь послідовна, чітка.

“3 бали” – при непослідовному викладенні навчального матеріалу з окремими відхиленнями та помилками у розумінні основ предмету.

“2 бали” – при допусканні у відповідях грубих помилок, відсутності аналітичного мислення.

3. Захист практичних робіт

“5 балів” – при володінні методами проведення практичних досліджень, чіткому їх виконанні та науковому обґрунтуванні отриманих результатів і формуванні висновків.

“4 бали” – при володінні методиками проведення практичних досліджень, чіткому їх виконанню при незначних помилках при обґрунтуванні отриманих результатів та формуванні висновків.

“3 бали” – при освоєнні методик необхідних досліджень, але неправильному обґрунтуванні отриманих результатів та формуванні висновків.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
80 – 89	B	дуже добре	
70 – 79	C	добре	
60 – 69	D	задовільно	
50 – 59	E	достатньо	
35 – 49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0 – 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

8. Політика курсу

Впродовж семестру для перевірки знань студента та контролю за самостійною роботою студента застосовують письмові роботи, письмові роботи з тем самостійної роботи, виконані і здані практичні роботи. Під час здачі практичних робіт здобувач вищої освіти повинен знати сутність понять, термінів та категорій, вміти виконувати конкретне практичне завдання.

Питання плагіату та академічної доброчесності регламентуються ЗУ «Про вищу освіту» та локально-правовими актами ЗВО: Правила академічної доброчесності у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича https://drive.google.com/file/d/1EzBsehqERCEzJwWe-rz6_eTUFUBGv4o/view.

Положення про виявлення та запобігання плагіату у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича https://drive.google.com/file/d/16eJk4gKG5oJII2ot4UeSq2_BSgadrPI_/view.

та Етичний кодекс Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича https://drive.google.com/file/d/1CB4AIMVXSAykF_CepI-k98GPc9E8KznQ/view

9. Рекомендована література

9.1. Базова (основна)

1. Бородіна О.М. Сільськогосподарське дорадництво та проблеми його кадрового забезпечення. - К.: ІАН, 2001.
2. Галич О.А., Сосновська О.О. Сільськогосподарське дорадництво. Навч. посібник. - К.: Центр учбової літератури, 2007. - 368 с.
3. Верба В.А., Решетняк Т.І. Організація консалтингової діяльності: Навч. посібник. - К.: КНЕУ, 2000. - 244 с.
4. Основи аграрного консалтингу: Підручник / М.Ф. Кропивко, Т.П. Кальна-Дубінюк, М.Ф. Безкровний, І.М. Криворучка. - К.: Освітня книга, 2006. - 224 с.
5. Корінець Р.Я. Сільськогосподарське дорадництво: запитання та відповіді / Інститут сільського розвитку. - К., 2003.- 23 с.
6. Аббакумов Ст. Л. Бізнес-аналіз інформації. Статистичні методи: підручник / Ст. Л. Абакумов, Т. А. Лезіна – М.: ПАТ «Видавництво «Економіка», 2009. – 374 с.
7. Томашевський О. М. Інформаційні технології та моделювання бізнес-процесів. Навч. посіб. – К.: «Видавництво «Центр учбової літератури», 2012. – 296 с.

9.2. Допоміжна

1. Кудінова І.П. Основи аграрного консалтингу: Методичні вказівки для самостійної роботи при вивченні курсу студентами економічних спеціальностей під керівництвом викладача. - К.: НАУ, 2008. - 32 с.
2. Кудінова І.П. Методичні вказівки для виконання лабораторних робіт з дисципліни “Основи аграрного консалтингу”. - К. НАУ, 2008. - 32 с.

10. Інформаційні ресурси

1. <https://superagronom.com/>
2. <https://latifundist.com/>
3. <https://kurkul.com/>
4. <https://agropolit.com/>

5. <https://elevatorist.com/>
6. <https://traktorist.ua/>
7. www.minagro.gov.ua - Міністерство аграрної політики;
8. www.zacon.gov.ua - Законодавство України
9. www.rada.gov.ua - Верховна Рада України
10. www.knbul.gov.ua - Кабінет Міністрів України
11. www.nauu.kiev.ua - Національний аграрний університет
12. www.agroua.net - Аграрний сектор України
13. www.agroperspectiva.com - журнал "Агро-Перспектива"
14. www.aiaee.org - Міжнародна асоціація аграрної екстеншн-освіти
15. www.dorada.org.ua - Національна асоціація с/г дорадчих служб.
16. www.koras.com.ua - Київська обласна аграрна дорадча служба.